

DÉLSOMOGY

Függetlenségi és 48-as párti politikai lap. Megjelenik Vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

BARVÁRTH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Igmándy-utca 60 szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
— Nyilt-tér garmond sora 40 fillér. —

Kozmopolitizmus.

Régi dolog hogy mi mindig 4—5 lépéssel hátrább ballagunk mint a többi nyugati nemzetek. Történelmünk eseményeit nyomon követve csakhamar be kell látnia azt még annak is, a ki vaktában tagadásba venné. A keresztény vallás felvételétől kezdve egész a Francia forradalom eszméinek elfogadásáig minden dologban, minden irányban négy-öt lépéssel késéssel haladunk tovább ama uton, melyet a többi művelt nemzetek minket megelőzve, végig tiportak.

Ha elmélkedünk e tény fölött nem juthatunk más magyarázatra, mint arra, hogy a magyar nép lassan gondolkodik. Jól meggondolja azt a mit a többi népek tálnak inycsiklandoztatón feléje. Jól megrágja és csak aztán nyeli le. Itt a késés oka. — Azt mondhatná valaki, hogy ez nem igaz, a mennyiben a magyar nép szive olyan mint a szalma; könnyen lobbott vet. Hamar fellekesül. Nos hát ez csak látszólagos jelenség. A magyar nép

pszihológiájához tartozik, hogy előbb lelkesül, aztán gondolkodik. Ez az oka annak, hogy nálunk a hirtelen magasra emelt férfiakat gyorsan eléri a bukás. Mert csak akkor kezdjük latolgatni valakinek értékét, a mikor már könnyű lelkesültségünkben duplán megjutalmaztuk, sőt gyakran érdemtelenül is. Szerencse még hogy egyáltalán gondolkozunk, ha későn is.

A történelem ama tanulsága, hogy mindig elkésve baktatunk a többi nemzetek után, megnyilatkozik napjainkban is. Itt van például a kozmopolitizmus uralkodása, mert nálunk még (bárhogy tagadjuk) egyre tart.

Franciaországban 8—9 év óta folyton ébred a nemzeti szellem, koporsójából kitör és eget kér a tiszta francia génus és egyre nagyobb mértékben hódít ez ébredés szülőtte: a sovinizmus. A francia irodalomművészet, társadalmi élet, mind mind a sovinizmust fogadja el istenasszonyának. S vajjon a Cirano de Bergerac, a „L Aiglon,” nem a francia sovinizmus szülőtte? És a hatás, mely őket kísérte nem ugyanannak erős bizony-

sága-e? És nálunk még mindig a kozmopolitizmus uralkodik. Persze titokban, elrejtőzve, sőt gyakran vakságunkban magunk sem látjuk.

Egyik főjelensége az az óriási rokonszenv, melylyel a külföldi irodalmat kultiváljuk, a miénknek elhanyagolásával. E vádra valaki azt válaszolhatná, hogy persze, mert a mi irodalmunk sokkal gyöngébb, mind a külföldé. Lehet hogy úgy van. De már a felelet is kozmopolitizmus jegyében született. Az igazi erős sovinsta magyar még a gyatrább magyar műveket is fölébe helyezi a jobb külföldi munkáknak abból az egy okból, hogy gyöngeségét elfedi e szó: „magyar!” Helyes-e vagy nem e felfogás, arról most nem vitatkozunk. Mindenesetre való az, hogy a gyöngé pártolás híján még jobban elerőtlenedik, míg pártolással talán megerősödhet.

Gondolkozzunk csak. Nem hallottuk soha, hogy valaki egy premiére előtt tehát a kritikák megjelenése előtt azt kérdezte tőlünk, vajjon magyar vagy külföldi-e az új darab, és arra a válaszukra, hogy idegen termék, nem

Futó Jóska első szerepe.

(Egy vén színész naplójából.)

Irta: Paltos Árpád.

Valahol a délvidéken jártunk. Aki ismeri e vidék színviszonyait mostanság, az fogalmat alóthat magának arról, hogy minő állapotok uralkodhattak e téren akkortájt, ezelőtt negyven esztendővel.

Nem tudom minő szerencsétlen idea vezérelte direktorunkat e vidékre. Talán kulturmisszió vitte e szlávvidékre. Mert annyi tény hogy soha még annyit még nemkoplaltunk, mint akkortájt. De ezen nem is volt valami nagy csodálkozni való, mert annak a vidéknek lakossága nagyobb részét szerbekből állott, kik a magyar nyelvről, magyar színészetéről még azt sem tudták, mi fán ter-

mett. Sokszor voltunk már abban a stadiumban, hogy beadjuk a kulcsot és a magyar nyelv és kultura érdekében kibontott lobogónk elbukik a küzdelemben. De aki a madarakat felruházta, és élelmet ad a tehetetlennek, az minket sem hagyott éhen veszni.

Rendeztünk olyan színelőadásokat, hogy egész estenden nem tettünk más egyebet, mint magyar és szerb népdalokat énekelünk s hozzá majd a esárdást, majd pedig az egyhangu kólót lejtettük.

Ilyenkor azután volt is publikumunk, mely sűrű áthatlan füstfelhőkbe burkolódzva rekedt hangjával, szélesjókedvében bele-bele kurjantott nótáinkba. S akkor oszt hullott az áldás, ezüst és rézpenz képében tányérunkba, mert belépődiját ugyan senki fia sem fizetett. Így azután rövid időre megint csak

helyreözökkent pénzügyi mérlegünk félrebillent serpenyője.

Most is egy szerb városkában tartózkodtunk. De itt már direktorunk élve a politikával minden másodeste ilyen vegyes előadásokat rendezett és csak a reákövetkező napokon áldoztunk Schakespeare, Szigligeti és Katona szellemének természetesen üres padsorok előtt. De mi ezzel nem törődöttünk. Ép olyan hévvel játszottuk szerepeinket, akár csak a Nemzeti Színház közönsége hallgatta volna előadásainkat. Így azután az európai egyensúly is helyre volt állítva, a hazafiságnak is eleget tettünk s a mellett még sem kopott fel az álunk.

Volt a városkában egy becsületes szabómester és annak ha ugyan lehetséges még becsületesebb legénye. Futó Jósának hívták. Jó magyar legény, ki vándorlásai közben

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár!

Soha nem létezett rendkívüli alkalmi vételek!

Tessék a kirakatokat megtekinteni!

DEUTSCH DÁVID FIA divatházában SZIGETVÁR.

mondta-e ki látatlanban a sentenciát, hogy okvetlenül jónak kell e darabnak lennie, mert külföldön született?

De még irodalmunk gyöngesége is a kozmopolitizmus betegsétől származott. Iróink, a publikumnak kedvezni akarván, idegen minták után indulnak és természetesen így a művészi utánzás helyett, csak torz és erőltetett majmolást mutathatunk.

Sőt tovább mehetünk, E jelenség mind a két részről, úgy a közönség mint a művészek részéről, összes művészeinkben megnyilatkozik. Ez olyan circulus vitiosus mely a kozmopolitizmus központja körül forog. A publikum lelkesül a külföldért, a művészek elfelejtve hivatásukat, az idegen irányokat követik és e ballépés következményeképpen még inkább a kozmopolitizmus karjaiba hajtják a közönséget, mely csakugyan jobbnak találja az eredeti külföldi terméket, mint az idegen ruhába bujtatott magyart. Irodalmunk és művészetünk után igazodik egész társadalmunk és így mi a míg a külföld már rég ledobta a kozmopolitizmus igáit, még mindig alatta nyögünk.

Szóval megint hátrább vagyunk 4-5 lépéssel mint a többi nemzetek. Pedig, Isten bizony itt van már az ideje a sietésnek.

A politikai helyzet.

Kossuth Ferencz üdvözlése.

Budapest november 17.

A 48-as függetlenségi Kossuth párt tagjai ma este lelkes ünneplésben részesítették Kossuth Ferencet a párt vezérét születésének 69-ik évfordulója alkalmából. A pártnak úgy képviselő mint kültagjai igen nagy számmal jelentek meg a párt körében. Mikor Kossuth

a terembe lépett, a párt tagjai lelkes óvációban részesítették. *Szentiványi Árpád* alelnök üdvözölte a pártelnököt.

Az üdvözlő beszéd után Kossuth hosszabb beszédben válaszolt, és a pártra vonatkozólag igen érdekes politikai nyilatkozatot tett. Hosszantartó lelkes eljenzéssel fogadták a jelenvoltak a vezér beszédét, amelynek lecsillapulta után egyébként is kifejezték jókívánásukat. Kossuth ezután hosszabb ideig elbeszélgetett jelen volt párthi-veivel.

Közös miniszteri értekezlet Bécsben.

Budapest, nov 19.

Vasárnap délelőtt 10 órakor Bécsben közös miniszteri értekezlet lesz, melynek tárgya a legközelebbi delegáció elé terjesztendő 1911, évi közös költségvetési javaslatok és a szükségessé váló közös indennitás. *Khuen Héderváry* Károly gróf miniszterelnök és *Lukács László* pénzügyminiszter ma este utaztak Bécsbe.

Ki volt Zrinyi zászlóartója?

Egy kis felvilágosítás c. a. vitát kezdem a másik helyi lapnak egy cikkével. Az illető cikk írójától választ is kaptam, melyben kijelenti, hogy további vitába nem bocsátkozik. Nagyban és egészben nekem is ez a szándékom, van azonban a vita anyagában egy kérdés, amit tölem tohétóleg tisztázni szeretnék, azért tehát néhány észrevételt teszek a cikkíró ur legutóbb megjelent soraira, de csak abban a keretben, amelyet a képességemhez képest tisztázni kívántam az a kérdés megszab és megenged, melyet e soraim fölé címül is irtam. Ily céllal és terjedelemben folytatni szándékoltam vita ellen azt hiszem nincs kifogása a cikkíró urnak, főleg ha igyekszem azt a tévhitet is megcáfolni soraimmal, hogy a vidéki

lapokban a tárgyilagos vitatkozás lehetősége ki van zárva.

A két helyi lap két cikke közt vitás az, hogy *ki volt Zrinyi Miklós zászlóartója, aki vele együtt el is esett.* — A másik lap cikkírója szerint *Juranics László*, ebben a lapban kifejtett tudomásom szerint *Juranics Lőrinc* volt a zászlóartó neve. A cikkíró ur a maga állítása mellett *Németh Béla: Szigetvár története* c. munkáját hozza fel, ezenkívül hivatkozott *Magyarország történetének milleniumi* kiadására is, erre azonban csak az én egyik forrásom meggyengítése végett. Én pedig a magam állítását *Salamon Ferencnek: Az első Zrinyiek* c. munkájára és a *Zrinyiászra* alapítom. Először sorra veszem a cikkíró ur bizonyítékait, azután az én adataim ellen emelt kifogásaira térek át.

Készséggel elismerem, hogy *Magyarország történetének milleniumi nagy kiadása* nagy szabású és jeles munka. Mivel azonban a nemzet egész történetét tárgyalja, *Szigetvár* ostromával és *Zrinyivel* pedig csak mint a nemzeti történet egy eseményével és alakjával foglalkozik, természetesen, hogy erre nem veheti a főszólyt, nagy részletességgel itt nem időzhet, hanem pár lapon végeznie kell történetünknek ezzel a részével. Ezt az egytetemes történetet tehát sem az első *Zrinyiek* sem *Németh Béla* munkája mellett irányadónak *Zrinyi zászlóartója* nevének keresésénél elfogadni nem lehet, mert a két utóbbi munkának főcélja *Zrinyi* alakjának és korának valamint *Szigetvár* történetének beható és részletes tárgyalása lévén, kétségtelenül ezeket kell forrás-munkának tekinteni minden kérdésnél, ami *Zrinyire* vagy *Szigetvárra* vonatkozik, nem pedig az egytetemes történeti munkát. Különben is a milleniumi nagy kiadású történelem épűgy mint *Horváth Mihálynak* általam már idézett munkája *Juranics Miklósnak* nevezik *Zrinyi zászlóartóját*, mivel pedig a vita akörül forog, hogy *László* vagy *Lőrinc* volt-e a neve, ennek tisztázásánál a most említett két munka segítségünkre nem lehet.

került ez Istentől elrugaskodott szerb városkába. Ez a *Futó Jóska* volt a mi leghivebb a legkitartóbb nézőközönségünk, ott volt az minden előadásunkon, akár szép idő volt, akár hóhaljig érő sárban kellett odaküzködni. Ugyan ajtatósan hallgatta *Bánk bán*, *Petur*, *Coriolán* és a többi nagy hősök ékes dikcióit, akár a hívő a próféta ígét. Egy-egy érzékenyebb jelenetnél pedig olyan könnyzáró omlott szépen izezett szeméből, hogy sokszor még a szereplő színészeknek is megesett a szívök rajta.

Fizetni, persze nem fizetett, mert a pénz nála is mindig a legkevesebb volt, hanem az okozott műélvezetért viszont ő var-ta meg a lerongyolódott jelmezeinket és ő készített, annak-akinek ujjat is.

Igy aztán szépen megfértünk egymással és rövid ott tartózkodásunk alatt annyira megkedveltük őt, ő meg szintársulatunkat, hogy valóban nehezen bucsuzkodtunk, mikor ütött a válás órája.

Ott hagytuk a szerb városkát, hogy másut is terjeszszük a magyar szót és másut is harczoljunk kitűzött kulturmisszióknak. Ép javában ábrándoztam egy elnyűtt mente felett, hogy be jó volna ha most itt lenne

Futó Jóska, mindjárt ki reperálná rongyos mivoltát, — hát uramfia — akárcsak a szellemidéző szavára, betoppant e perchen a mi Jóskánk.

— Adjon Isten művész uram: — e szókkal köszöntött.

— Hát kend mit keres itt minálunk, — kérdem csodálkozó arkifejzéssel, — mi jó szél hozta erre fele?!

Arca piros lett a szégyenkezéstől és nehézkösen tört elő a szó torkából.

— Nagyon megszerettem én magukat és nem tudtam belenyugodni abba, hogy én már többé ne gyönyö ködhessek szép szavukba. Azért is fordulok kigyelmedhez aki mindig jóindu attal volt irányomban, pártoljon be engem a direktornál, vegyen be a társulatába.

E szavaknál már egészen ellágyult és két izzó könnyesepp szívárgott elő szeméből. Hagyta őket legördülni a földre.

— Hát aztán ott hagyná mesterséget a komédiaért? — kérdem tőle gyengeden feddő szavakkal.

— Ott bizony kérem, mert ha nem lehetek színész, nem ér man az életem többet egy fületlen pitykénél.

— No ha ennyire veszedelmes a dolog, akkor inkább gyérünk a direktorhoz.

Hamar megvolt a szerződötés. Direktorunk kapva kapott a használható legényen. Egyelőre azonban csak a ruhatárba osztotta be, kinevezvén őt főruhatárosnak. A fia arca meg csak úgy sugárzott az örömtől.

— De azután szerepet is kapok, ugye direktor ur?

Kapsz, kapsz fiam, már hogyne kapnál. Csak jól viseld gondját a ruhatárnak, nem fogok megfélekedezni rólad.

Felévig volt már velünk *Futó Jóska*, megosztva velünk örömiinket, bánatunkat és mindenki megszerette azért a lelkes hővért, mely szíveben a színművészetért lobogott.

Csak egy vágya maradt mindeztideig teljesítetlenül. Még mindig nem kapott szerepet. Hasztalanul ostromolta a direktort, az mindig csak biztatta:

— Majd, majd!

Nem akarta őt ugyanis nemes mesterségetől elvonni, melylyel sok hasznót hajtott a társulatnak. Végre addig könyörgött, addig rimázkodott nyakamon, míg végre kikunyoráltam részére egy igénytelen, jelentéktelen szerepet. Alig volt összesen három

Németh Bélának: *Szigetvár története* c. munkáját ellenben forrásmunkának elfogadom a nagyjából *Az első Zrinyiek* c. munkával egyenrangúnak veszem. Németh Béla munkájában valóban *ifju Juranics Lászlónak* nevezi Zrinyi zászlótartóját. Kifejtettem már, hogy tévedésnek tartom ebben a munkában ezt a nevet, mert Németh Bélának az *Első Zrinyiek* c. munka első rendű forrása volt s ha könyvében attól eltérő eredményre jut vagy ellenkező adatot hoz fel, ha csak egy névről van is szó, azt mindig kiemeli: annak azonban nyoma sincs, hogy Salamon Ferencnél eltérően saját kutatásai alapján derítette volna ki, hogy a zászlótartó László volt és nem Lőrinc s hogy így Salamon Ferencnél annak neve téves. Megerősít ebben a felfogásban az, hogy mind a két könyv egyébként teljesen megegyez a zászlótartó személyére nézve. Németh Béla is az *ifju, a fiatal Juranicsnak* nevezi (662 l.) Salamon Ferenc pedig azt mondja, hogy ott estek el Zrinyi körül „a főnemes ifjak közül . . . a zászlótartó Juranics“, tehát ő is ifju embernek tartja (631 l.) Lehetetlennek vélem tehát, hogy Németh Béla ne adta volna okát, hogy miért ad ő Juranicsnak eltérő nevet, midőn másban Salamon Ferencel egyetért, ha tudatosan vette volna föl munkájába zászlótartóként Juranics Lászlót.

Az előadottakon kívül tévedésnek tartom a László keresznevét Németh Bélánál azért is, mert látom, hogy ni ejthette tévedésbe. Juranics László néven nem csak zászlótartó fordul elő az idézett munkában, hanem ez a pécsi nagyprepostnak is a neve, aki az alapítványt tette Zrinyi és társai emlékének megünneplésére, (682 l.) téves tehát a cikkíró ur azon állítása, hogy a zászlótartón kívül más Juranicsról nincs szó a munkában. Ez a pap Juranics végrendeletének 15-ik pontjában, a hol az alapítványt teszi, ha jól emlékszem, *vitéz eleinkről* beszél, ami alatt talán a zászlótartó Juranicsot érti. Mivel tehát a zászlótartón kívül Németh Béla még egy Juranicsal találkozott adatgyűjtés közben, könnyen lehet, hogy ennek a keresztnévre csuszott a tollára, midőn a zászlótartót is Lászlónak nevezte. Ezeknél fogva nem tudok én hitelt adni e

kérdésben Németh Bélának, bár egyben másban kénytelen vagyok Salamon Ferencnél hitelesebbnek tartani.

A magam forrásai közül Salamon Ferencnek többször idézett munkája ellen a cikkíró ur semmi kifogást nem hoz fel, annak védelmére nincs szükség. Arra tehát, hogy a zászlótartó neve Juranics Lőrinc volt, kifogástalan bizonyosságom *Az első Zrinyieknek* mult cikkemben idézett helye. Annál több azonban a kifogása a *Szigeti veszedelem* ellen, melyet a zászlótartó neve mellett bizonyítéknak, forrásnak el nem fogad.

Ennek a költeménynek irodalmi értékét elismeri ugyan a cikkíró ur, történeti hitelességét azonban kétségbe vonja, főleg a nevek tekintetében. Szerinte a szereplők nem valóban élt alakok s a nevek is költöttek, mert a költő Zrinyi aligha dolgozott oklevelek alapján, de honnét is vette volna a hiteles adatokat, hisz a várórségből élő ember nem maradt, aki beszélhetett volna az ostromról.

A Zrinyiász V. énekének 56-ik versét, mely a zászlótartót Juranics Lőrincnek nevezi mult cikkemben azért mondtam döntő fontosságúnak, mert a költő Zrinyi Szigetvár elestéről a maga családjától, az egykoruaktól, a krónikákból közvetlenül és sokat hallhatott s mert a zászlótartót a hőskölte-mény lényeges részében: a seregszámában mutatja be. Ezeket mind fentartom s annak bizonyosságául, hogy a költőnek volt alkalma az ostromról, annak szereplőiről s a szereplők nevéről pontos és hiteles adatokat szereznie, felhívom a cikkíró ur figyelmét *Az első Zrinyiek* 531. 632 lapján foglaltakra a hol elő van adva, hogy Cserenkó Ferenc, Gerécsi Berta, Orsics István sőt Alapi Gáspár is megmenekültek az ostromból, ezenkívül életben hagytak a nagyvezér parancsára még három katonát, kiket a keresztény hadakhoz küldött a török hirmondónak. És életben maradtak az asszonyok és gyermekek, (éppen így Németh Béla munkája) téves tehát a cikkíró ur azon állítása, hogy a várórségből senki nem maradt, aki elmondhatta volna, ki volt a zászlótartó. Egy emberöltő sem mult el Szigetvár elestétől

sor. Majd meghalt az örömtől, mikor kezéhez kapta a várva várt szerepet. Éjjel-nappal tanulta a három sort, úgy hogy már az egész darabot is kívülről tudta. A próbákon minden úgy ment, mint a karikaesapás. Senki sem volt boldogabb Futó Jósánál.

Eljött a várva várt nap is. Futó Jósával senki egy árva szót sem beszélhetett, annyira izgatott volt. Hasztalan kértem én, hogy varrja össze felfeslett kacagányomat, még csak rám se hederített. Hagyjuk őt békében szólt, mert ő most már nem szabó, hanem színesz, kin ma este az egész nézőközönség szeme fog csüngeni.

Az ügyelő csengetet! Kezdődött az előadás.

— Na Futó ur, szólott a rendező — itt jön az ön jelenése.

Futó Jóska halotthaloványan, gyöngyöző homlokkal támolygott ki a színpadra.

Egy szó az csak nem sok, de annyinak sem volt ura. A sugó torkaszakadtából sugta szerepét, de hasztalan, Jóska még a

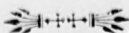
száját sem mozgatta meg. Vegre is nagynehezen kituszkolták a színpadról és ő leverten, lesujtva ment az öltözőbe és csukló zokogásba tört ki.

— Vége, vége! Legszebb ábrándjaim hajótörést szenvedtek. Sohase lesz belőlem színész.

Alig bírtuk vigasztalni. Mondtuk neki, hogy csak a természetes lámpa láz fogta el, de ő csak szomorúan, vigasztalanul bölintott fejével.

Még az éjjel megs ökött társulatunktól hátrahagyva ábrándjait, reményét, boldogságát. Azóta bizonyosan békés családi körben megelégedésben folytatja a tisztas zabómesterséget.

Mindnyájan sajnáltuk szegény Futó Jósát, hiszen olyan hasznavehető tagja volt társulatunknak. Soha senki oly szépen nem vart nekünk-potyára.

a költő Zrinyiig, neki tehát nagyon is volt alkalma közvetlen forrásból meríteni alakjait.

Hogy a seregszámában bemutatott alakok, mennyire történelmié s a nevek, melyen előfordulnak, mennyire nem költöttek, arról nyomban meggyőződhet bárki is, ha a *Zrinyiász* említett helyét összehasonlítja *Az első Zrinyiek* 536, 537, 538 és 539 lapjaival, ahol Zrinyi főbb emberei vannak felsorolva. Az utóbbi helyen felsoroltak név és katonai állásuk szerint ugyanazok, akiket a seregszámában is megtalálunk. Ezért mondja Salamon Ferenc idézett munkájában: „A költő csaknem ugyanazon hadnagyokat és vajdákat számlálja elő, kik Istvánfyban is előfordulnak, úgy hogy az a vers, a hol az előszámlálás történik, egészen krónikai hűségű, Tinódy modorában.“ Nem próbáltam, de azt hiszem ugyanez lesz az eredmény, ha a seregszámát Németh Béla könyvének vonatkozó helyével hasonlítjuk össze.

Mindezek után, mivel két elsőrangú munka Zrinyi zászlótartóját *Juranics Lőrincnek* nevezi, Németh Bélának hozzájuk hasonló értékű monografiája pedig a zászlótartó nevében téved, addig míg hivatásos történetíró e kérdést másként el nem dönti, bátran nevezhetjük a zászlótartót: Juranics Lőrincnek.

H I R E K.

— A törvényhatósági bizottsági tagok választása nálunk f. hó 30-án d. e. 8 órától délután 2 óráig lesz a városház közgyűlési termében Duchon Ödön elnöklete alatt. Ez alkalommal dr. Kriszt Béla és Hegyessy János főszolgabíró lépnek ki, s így két üresedésbe jött tagságra történik a választás. Szavazásra jogosultak az országgyűlési képviselőválasztók. Mint értesülünk a polgárság tulnyomó részének jelöltjei: dr. Rusa Ernő és dr. Szabó István.

— A jövő év esküdtjei. A kaposvári törvényszék f. hó 16-án d. u. 3 órakor tartotta az 1911 évi esküdtek kijelölésére vonatkozó ülést Kisfaludy Ákos táblai bíró elnöklete alatt. Az ülésen 180 rendes és 60 pótesküdtet jelöltek ki, utóbbiak mind kaposváriak. *Szigetvár* és környékéről esküdtek lettek a következők: Arnold Flórián Várad, Brouer Ferenc, Dorner Andor, dr. Pichler József Bares, Hayden József Dobsza, Honig Aladár Apáti, *Mandeville* Frigyes, dr. Sey Pongrác, Puchman József, Kain Karoly és Huszár József Szigetvár, Szopek József Istváni és Valkó József Almamellék.

— Makfalvy Géza főispánunk arcképet és életrajzát közli a „Magyarország Főispánjai“ című évkönyv, melynek díszes kiállítása néltő feltűnést fog kelteni. A pazar illusztrációkkal ellátott kötet nemsokára kikerül a sajtó alól és magában foglalja az ország vármegyéi és törvényhatósági joggal felruházott városai főispánjainak biográfiáját. Ugy véljük, hogy ezt a diszmunkát, melyben Makfalvy Géza főispánunk kitűnően sikerült művészi arcképe is helyet foglal, városunk minden közintézményének meg kell szereznie. A fényes kiállítás diszmű megrendelhető Balassa Sándor szerkesztőnél Debreczen Csapó-utca 52. Egy példány ára 10 korona.

— **Öngyilkosság.** Mint tudósítónk jeleníti, *Jakab Imre* 30 éves istvándi nejtől elváltan élő fiatal ember ki vagyonának javarésztét eltékozolta, f. hó 17-én az ottani koreszmában még egyszer és utoljára mulatott, mert innét eltávoztván a bátyja istállójában ment és ott a gerendára fölkapasztotta magát. Mire másnap reggel 5 órakor ráakadtak, már halott volt a holdogtalan ember.

— **Fizetéképtelenség.** *Krausz Adolf* szigetvári nyomdász, könyv és papír áru kereskedő fizetéképtelenné lett.

— **Elcsipett vásári tolvajnök.** Sikertült fogást csinált a csendőrség a keddi országos vásárban. Ugyanis a Sörház vendéglőben öt somogyturi asszonyból álló tolvajbandát tartóztattak le. A motozás alkalmával *Szársozi Jánosné* batyujába 30 kor. értékű vászon és ruhaneműt *Szabados István* nénél pedig 42 korona értékű lopott portékát találtak. Nevezetteknek a lopásnál *Szűcs Juli*, *Szűcs Károlyné* és *Kovács Lidi* szintén segédkeztek. Tettüket beismerték.

— **Tea-uzsonna.** A „Szigetvári Jótékony Keresztény Nőegylet“ az adventi idő alatt minden második vasárnap az „Olvasó-egylet“ nagytermében ének, — monolog, — felolvasás és egyéb szórakoztató s tréfás programmpontokkal egybekötött tea-uzsonnát rendez. Az első ilyen uzsonna *folyó hó 27-én* lesz megtartva. Kezdeté d. u. 4 órakor. Egy csésze tea 50 fillér. Vendégeket szívesen vár a nőegylet. Az első uzsonán *Siska Adel* cimbalom játékkal, *Jámbor László* felolvasással és *Dudás Géza* énekkel lesznek szívesek részt venni.

— **Mértékhitelítés.** A törvény értelmében a közforgalomban használt összes hossz mértékek folyadékok és száraz tárgyak mérésére való úrmértékek, súlyok, mérlegek tejes kannák (a tejszállításra használtak kivételével) 1911 évben újra hitelesítendők. Felhivatnak tehát azok, akiknek ilyen mérő eszközüik van, hogy azokat a főjegyzőnél kapható nyomtatványon *december 31-ig* jelentésük be, mert ellenkező esetben megförténhetik, hogy eszközeiket Kaposvárra az állami mértékhitelítő hivatalba kell beszállítani. A külső községek érdekelt lakói a bejelentést az illető községi bírónál tegyék meg.

— **A t. közönség** szíves figyelmét felhívjuk a kath. legény egylet mai műkedvelő előadására.

— **Vásári forgalom.** A hétfőn megtartott Erzsébetnapi országos állatvásárunkra felhajtattott 1562 ló — eladatott 284 drb. Szarvasmarhát a vész miatt nem volt szabad a vásárra hajtani. — A másnapi kirakodó vásár igen népes és nagy forgalmu volt.

— **Meglopta a gazdáját.** *Vicina Mária* cseléd lány pár nappal ezelőtt gazdájától *Holcer Fülöp* barcsi vendéglőstől nagyobb mennyiségű ágy és ruhaneműt ellopott és megszökött. A csendőrség azonban kinyomozta, hogy az illető hamis cselédkönyvvel szolgált melyet sógoranjétől lopott. A tolvaj cselédnél a ruhákból nagyobb mennyiséget megtaláltak — egyrészt pedig Gerét Józsefné görgetegi molnárnénak adta el potom áron. A csendőrök a tolvaj leányt Zákányban lakó anyjánál letartóztatták.

— **Milyen idő lesz?** A novemberi időjárásban a hideg jelleg kevés változással a hó végéig ígérkezik kitartónak, különösen, ha napkitörések nem zavarják e befolyásokat. Folttömörülés esetére a hideg jelleg nyer támogatást. November havának változási napja, még 26, 28, 29 és 30-ára esnek.

— **Meglőtt vadorzó.** Patosfán történt a héten hogy a gróf Somsich-féle uradalomban *Szegfű* erdőőr *Varga Dalmadi János* ismert vadorzót megserézte. A vadorzót ki visnyei lakos beszállították a kórházba. A esendőrség a többi társait is letartóztatta. További nyomozás folyamatban van.

— **Agyonverte az utcán.** Halálos végű verekedésről ad hirt tudósítónk; Tótujfaluban történt a mult vasárnap este, hogy *Golubics Márkó* földműves hasonló nevű 15 éves fiával régi haragosukat *Veriga György* 23 éves földművest az utcán botokkal megtámadták és ütlegelték. Ámde *Veriga* sem volt rest, hanem visszavágott s az ifju *Golubics* ot úgy találta fejbe ütni, hogy az agyrázkodás folytán nyomban meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— **A marhavész pusztítása.** A ragadós száj és körömfájás rohamosan, szinte félelmetes arányokban terjed Somogy megyében. Az alispáni hivatal kiadott hivatalos jelentése szerint a hatóság ujabban a következő községeket nyilvánította vészkerületké: A szigetvári járásban. Szentlászló, Szulimán, Szigetvár, Mozsgó, Pata, Tótszentgyörgy, Nagydobsza, Bűrüs, Németszék, Németszék. A barcsijárásban: Szulok, Szentborbás, Lakócsa, Istvándi, Darány, Hookszentgyörgy.

— **Vasvillával megszurta.** A mult napokban történt egyik estén, hogy a jószágokat etették *Kovács János* és *Kocsis Pál* Hobol pusztai béresei, kik szóváltásba elegyedtek s *Kovács* haragjában társát bal combján megszurta.

Színház.

Az idei színi sáison mely f. hó 4-én kezdődött, holnap véget ér. *Fehér Vilmos* színigazgató meg lehet elégedve, különösen az anyagi sikerrel, a diszletek azonban régiek, kopottak voltak. Né de hagyjuk ezt, mert hisszük, hogy jövőre új diszleteket látunk. Az e heti darabokról a következőket írhatjuk:

Vasárnap este „*Göze Gábor Budapest*“ című ostobaságot adták, melyről kritikát írni nem érdemes, mert maga a darab kritikán alóli.

Hétfőn, „*Az elvált asszony*“ 5 felvonásos operettet adták, melyben *F. Peéry* Ilus különösen remek szép táncával tűnt ki. Igen jók voltak még: *Feleki*, *Tábori* és *Szabó* Dani.

Kedden Lengyel Menyhért „*Taifun*“ című színművet adták. *Déry* és *Lugosi* megkapó drámai erővel adták nehéz szerepüket s mindkettőjüket méltán illeti az elismerés és dícséret. A többi japánok: *Szabó*, *Bihary* *Völgyi*, *Tábori* és *Lázár* Gabi szintén emelték az előadás színvonalát, kikhez csatlakoztak még a téren *Galitzky*, *Lenkei* és *Feleki* is. Taps volt bőven.

Szerdán „*A Csók király*“ operett került

színi. Kettős szerepük volt *Dérynek* és *Galitzky* Etelnek, de hálás és jó szerepe volt *F. Peéry* Ilusnak is ki ez estén is kedvesen és jól játszott és énekelt. Erzsikét *Sebestyén* Irma adta. Jó naiva. A polgármester szerepében *Tábori* nyújtott jó alakítást valamint *Szabó* Dani is kitűnően játszta szerepét.

Csütörtökön, *Déry* Bélának a társulat legtehetségesebb tagjának jutalomjátékaul a „*Tolvaj*“ színművet adták zsufolt ház előtt. Tisztelői gyűjtés folytán 10 darab aranyat, 1 doboz finom szivart és virágot adtak át neki elismerésül. A darab ment mint a kárikacsapás. *Déry* és méltó partnere *Lugossi* Ién oly nagyszerűen játszottak, hogy a felvonások végén 5-6 szor hívták őket a lámpák elé. Valóságos vas tapsban volt résszük. De a többi szereplők is különösen *Lenkei* és *Tábori* szintén részesei voltak a sikernek.

Énteken a helybeli Dalárda javára „*Kabaret estély*“ volt. Jó conferenciér volt *Feleki* László, mókáinak sokat neveltünk. A dalárda is két dalt adott elő sikerrel. A Kabaretnben szereplők: *Beck* Rózi, *Lázár* Gabi, *F. Peéry* Ilus, *Tábori*, *Szabó*, *Sebestyén*, *Lenkei*, *Bokor* Tivadar és neje *Galitzky* szóval mindnyájuk előadása tetszett a közönségnek, mely ez estén jól mulatott. Virág és taps volt bőven.

Szombat, *F. Peéry* Ilus jutalomjátékaul a „*Muzsikus leány*“ operett került színre.

Vasárnap délután felhelyákkal „*Dollár királynő*“ este pedig „*Színészvér*“ operettet adják.

Hétfőn, Holnap utolsó és bucsu előadásul és *Feleki* László jutalomjátékaul „*Jack a senki*“ 3 felv. angol vígjátékot adják, s ezzel a függöny legördül. A társulat másnap Barcsra utazik. Isten hozzatok Thália papjai és papnői, a viszontlátásra.

B.

Apró történetek.

Vadászkaland.

Pesti erkölcskép a Felvidéken.

A méltóságos asszony saájdig volt, szép volt és lipótvárosi volt. Nem épen fiatal, de még abban a korban, a melyre nem csak a gimnázista fiuk buknek. A méltóságos asszony természetesen nagyon gazdag is és így megengedhette magának azt a kis fényűzést, hogy december végén felrándult valahova a Nyitra folyó mentén levő erdőségbe nyulra vadászni. A méltóságos asszony körül pompás vadásztársaság alakult ki, sok kifogástalan gavallér. A jukker asszony fegyverrel a vállán a szép fehér bársonyos vállán, várta a jó szerencsét. A mely nemváratott magára sokáig. Jött egy nyul és őnagysága gyorsan lepuffantotta.

Nagy üdvriadal, éljenzés, brávok. A legregibb vadász a méltóságos asszony elé lép és nagykomolyan meggratuálván, a következőket mondja.

Régi vadászmagomány, hogy a kezdő vadászt, mikor az első vadat elejti, felavatják. Ez úgy történik, méltóságos asszonyom, hogy a vadász lefekszik a vadra és egy öreg vadász vesszővel hármat ráshint. Persze tisztán méltóságodtól függ, hogy aláveti-e magát ennek a ceremóniának? Magától ér-

tetődik, hogy nagyon a vesszőzésnél óvatosak leszünk.

A méltósága mosolyogva hallgatta a beszédet és egészen elvont ragadtatva ettől a kedves és finom hagyománytól.

Nagyon szívesen vettem alá magamat a szabályoknak mondta elvégre most már én is vadász vagyok.

A társaság oda volt az örömtől. Kettő megragadták a lelőt nyulat, a melyre ömeltőségének le kellett feküdnie. A legidősebb vadász elővette a vesszőt, de, ah, a méltóságos asszony rossz pozitúrát választott. Egészen rosszat. Épen a megfordítottját.

Sápadás, zavar, kapkodás. Két vadász diszkréten eltűnt. A harmadik ott maradt. Nem a legöregebbik.

NYILT-TÉR.

Ezen rovat alatt közlőttekét nem vállal felelősséget a szerkesztő

Elveszett egy fekete kézitáska

f. hó 17-én este 6-7 óra közt a helybeli vasút állomás első osztályu váróterméből, melynek tartalma mérnöki jegyzetek és iratok, melyek másnak értéktelenek.

A becsületes megtaláló, vagy a ki nyomra vezet, 10 korona jutalomban részesül.

Berkes József
építésznél, Szigetvár.

725 sz.

1910 végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a prágai es. kir. járás-bíróságnak 1910 évi C. 11340/2 számú végzése következtében dr. Ujhazi Hugó ügyvéd által képviselt Schönberger Henrich javára 280 kor. s jár erejéig 1910 évi okt. hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 1000 kor. becsült következő ingóságok u. m. kész férfi ruhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szigetvári kir. járás bíróság 1910 évi V. 536/2 számú végzése folytán eddig összesen 92 kor. 70 fillérben bíróságra már megállapított költségek erejéig **Barcsón alperes üzletében** Országút-utca 107a/b sz. alatt leendő megtartására 1910 évi november hó 21-ik napjának délelőtti 11 és fél órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szigetváron 1910 évi nov. hó 6.

Klie János
kir. jbir. végrehajtó

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabonakeresk. jelentése szerint

Árak 50 kilogramonként értendőnek.

Szigetvár, 1910. november 18-án.

Buza	—	K10,—	10.10
Rozs	—	7.—	7.10
Árpa	—	7.—	7.20
Zab	—	7.20	7.50
Tengeri csöves	—	3.—	5.—
Bullöny	—	6.50	—
Bab	—	10.—	—

Budapesti áru tőzsde.

Határidő üzlet.

Buza áprilisra	—	—	10,97
Rozs	—	—	7,92
Zab	—	—	8,24
Tengeri májusra	—	—	5,35

Értesítés!

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni hogy az új városház épületben a mai kornak teljesen megfelelő

Nőidivat-üzletet

nyitottam.

Raktáron tartom a legdivatosabb női kalapokat, melyekre a t. hölgyközönség becses figyelmét felhívom.

Tisztelettel **Maretics Mariska**
divatárusnő Szigetvár.

Eladó téglatelep.

A szigetvári határban egy jó forgalmu téglatelep, közösség megszűntése végett **szabad kézből eladó.**

A 3 holdas területen 5 ereszes cserépszindely felszer vető deszkákkal és két téglafélszer 20—20 méter oldal takarókkal ellátva. Három szobás cseleddlakás zárt sertésölakkal.

Hetvenezeres téglaegető stok-ke-mence, szénegetésre berendezve tetőzettel vasajtókkal és hozzátartozó tüzelő szerszámokkal, padló deszkákkal.

Az összes épületek cserépfedéssel.

A vétel részlet fizetésre is történhetik.

Venni szándékozók irjanak:

ifj. Kelemen Ferencz és Góbi István
tulajdonosoknak

Hobol u. p. Szigetvár.

Lankaszter
vadász-fegyver
megvételre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Felhívás!

A „Polgári Önségélyző Egylet Szövetkezet“

S Z I G E T V Á R O T T

igazgatóságától,

mellyel a nagyérdemű közönség tudomására hozza, miszerint a

15-IK ÉVTÁRSULAT

alakulása céljából

a részvények jegyzése

1910. november hó 12-én vette kezdetét.

Az évtársulat 5 egymást követő évre alakul.

A vidéken lakó részvényesek befizetések díjmentesen való eszközésére az intézet postatakarékpénztári befizetési lapokat kívánatra ingyen küld.

Részvények mindennap jegyezhetők, minden részvény után 10 fillér beiratási díj fizetendő.

A heti befizetések kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken eszközölhetők.

Kelt Szigetvárott a „Polgári Önségélyző Egylet Szövetkezet Szigetvárott“ igazgatóságának 1910. évi november hó 12-én tartott üléséből.

Dr. Kriszt Béla
ügyvéd, intézeti ügyész.

Niesovics Vazul
h. vezérigazgató.

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas“ véd-
jeggyel!

A báró Biedermann Rezső
utczában lévő **584**

Szabó ház
kézbe
ELADÓ.
számu

Ugyanott
január hó 1-ére
lakás és üzlet helyiség
kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál.

TÖRLEY

≡ TALISMAN ≡
≡ CASINO ≡ RESERVE ≡

Eladó bor.

Saját termésű magyar
üröghi hegyben termelt ez évi
120 hektoliter vegyes fehér
fajboromat eladom.

Megtekinthető nálam Fe-
renciek utca 16.

Kemény Lajos
bortermelő Pécs.

Üzlet-átvétel!

Van szerencsém a t. közönséget
értesíteni, hogy a báró Biedermann
Rezső utcában levő **Bretter Ferenc-féle**

hentes üzletet

átvettem és azt saját felügyeletem alatt
tovább vezetem.

Üzletemben mindig elsőminőségű
sertéshus, valamint izletes sonka, kal-
bász, szalona és hideg felvágottak s
minden e szakba vágó élelmicikkek
kaphatók.

A t. közönség szíves pártfogását
kéri tisztelettel

Váron János
hentes.

Korszakot alkotó ujdonság a TÉGLAIPARBAN. Szabadalmazott 1910 modellű Téglavetőgép.

10 óra alatt 10—12.000 téglát állít elő
bármilyen téglagyártásra alkalmas anyag-
ból, minden előzetes előkészítés nélkül.
Teljesen pótolja a kézi vetést. Hajtóerő
két ló, két ökör, vagy egy 5—6 lóerős
mótor. Nem kell hozzá sem gépház, sem
alapozás, kezelésére gyermekek is meg-
felelnek. Olcsó beszerzési ár.

Téglagyárak teljes berendezése,
iszapoló berendezések, kötörök, golyó- és
dobórlómalmok.

A meissenai „**Jacobiwerk**“ (Németor-
szág) vezérképviselőjében

GELLÉRT IGNÁCZ és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 41.
Legmosszebbmenő jótállás.
Kedvező fizetési feltételek.

Hirdetéseket
jutányos árért vesz fel
a kiadóhivatal
és
Kozáry Ede
könyvkereskedő.

Szigetvári segély-egylet szövetkezet alakult 1872.

Felhívás!

A szigetvári segély-egylet 1906. évi társulat részvényei f. év végé-
vel leszámolnak, az igazgatóság **egy új 39-ik évi társulat**

alakítását határozta el.

Értesítetnek tehát mindazok kik résztvenni óhajtanak,
hogy részvényeket f. évi november hó 15-étől az évi rendes közgyűlésig
az intézet helyiségében előjegyezhetnek.

*Barcsón Pajtás Jakab és Lovrencsics József
uraknál. — Baranya-Sellyén pedig Krommer
Károly urnál.*

Az előjegyzésnél részvényenkint 10 fillér beiktatási díj fizetendő.
A vidéken lakó egyesületi tagok teljesítendő költségmentes betize-
sek céljából a m. kis. postatakarékpénztárnál nyitott, chek szá-
mlánk betizetési lapjait kívánatra megküldjük.

Kelt a szigetvári segélyegylet szövetkezet 1910. évi november
6-án tartott igazgatósági üléséből.

Szabó Sándor
ügyvéd, titkár.

Oscodál Gusztáv
vezér-igazgató.